

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:

Sak:

Råd og anbefalinger for framtidens utdanningssamarbeid ved UiT Norges arktiske universitet

Innstilling til vedtak:

- 1. For å styrke og videreutvikle utdanningssamarbeid ved UiT, opprettes det to tematiske Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) med den tematiske inndeling og innretning som anbefales i rapporten. Rektor gis fullmakt til å fastsette endelig sammensetning og å oppnevne rådenes medlemmer.*
- 2. Universitetsstyret ber Universitetsdirektøren iverksette tiltak som bedrer arbeidslivets inngang til og kontakt med fagmiljøene slik dette er redegjort for i saksfremlegget. Det utarbeides i løpet av våren 2020 en helhetlig oppfølgingsplan for arbeidet med utdanningssamarbeid med arbeidslivet.*

Bakgrunn og rapportens råd og anbefalinger

Universitetsstyret ønsket i 2017 å bedre utdanningssamarbeidet med arbeidslivet, og nedsatte et utvalg bestående av representanter fra arbeidslivet og studenter og ansatte fra UiT (styresak S25/17). Utvalget ble ledet av viserektor Kriss Rokkan Iversen, og mandatet var å «gi råd om hvordan UiT kan møte sentrale kompetanseutfordringer i landsdelen gjennom utdanningssamarbeid med arbeidslivet». Arbeidet pågikk gjennom 2018 og våren 2019. Rapporten ble publisert i juni 2019.

Rapporten og dens anbefalinger og råd til UiT ble presentert som en orienteringssak i styremøtet i juni. Etter styremøtet, ble rapporten sendt på høring til fakultetene, som alle har gitt sine høringsuttalelser. Saken og rapporten ble også drøftet på rektors ledersamling i begynnelsen av september.

Universitetsstyret blir i denne saken bedt om å ta stilling til de anbefalinger og råd som utvalget har gitt til UiT, slik de er formulert i avslutningskapitlet (kap. 6.C) i rapporten. Anbefalingene og tiltakene er strukturert i tre nivåer: overordnede målformuleringer (kap. 6.C.I), overordnede og gjennomgående strukturer (kap. 6.C.II) og tiltak som primært kan gjennomføres i fagmiljøene (kap. 6.C.III-6.C.V). Det sistnevnte er igjen strukturert i tre deler: samarbeid om faglig innhold (kap. 6.C.III), samarbeid om gjennomføring av utdanningene (kap. 6.C.IV) og samarbeid om overgang fra utdanning til arbeidsliv (kap. 6.C.V). I det følgende gis en kort omtale av disse punktene, og de viktigste tiltakene som utvalget foreslår.

6.C.I: En sentral overordnet målformulering fra utvalget er at *UiT skal styrke sin arbeidslivskontakt og øke arbeidslivsrelevansen av sine utdanninger*. Mer spesifikke målformuleringer er knyttet til å *styrke næringslivskontakten, styrke utdanningssamarbeidet mellom disiplinlag og arbeidslivet og styrke regionalt utdanningssamarbeid*.

6.C.II: Utvalget har videre noen forslag for *overordnede og gjennomgående strukturer og systemer*, der et overordnet punkt er knyttet til *inngang og kontakt*. Det foreslås bl.a. å *utvikle portal for arbeidslivet* på www.uit.no og *utpeke kontaktpersoner i fagmiljø, administrasjon og ledelse*. Utvalget mener videre at det må etableres *struktur og systemer for utdanningssamarbeid*, konkretisert til formaliserte samarbeid, oversikter over former og verktøy, maler, kontrakter og systemer for evaluering og erfaringsutveksling. Det tredje overordnede punktet gjelder *møteplasser og dialog*, som bl.a. omfatter Peter F Hjort-seminaret, regionale arrangementer og utvikling av alumninettverk og -aktiviteter i fagmiljøene.

6.C.II (forts.): Et særskilt overordnet punkt er *Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)*, der utvalget foreslår en modell med *to tematiske RSA* for å styrke og videreutvikle utdanningssamarbeidet ved UiT. De to temaene er utledet fra UiTs satsingsområder i strategien "Drivkraft i nord": *Tematisk RSA I: Energi, klima, samfunn og miljø + bærekraftig bruk av ressurser + teknologi. Tematisk RSA II: Helse, velferd og livskvalitet + samfunnsutvikling og demokratisering+ teknologi*. Denne modellen ble vurdert opp mot to andre alternativ, ett RSA (som i 2014-15) eller tre regionale RSA knyttet til studiesteder.

6.C.III: Under *Samarbeid om faglig innhold i utdanningene* trekker utvalget fram at det er grunnleggende med *kjennskap til avtakerfelt og arbeidsliv*. Fagmiljøene blir bedt om å bruke slik kunnskap (fra bl.a. kandidatundersøkelser og alumni) og utnytte UiTs avtaleverk med eksterne, til å etablere kontakt og rutiner for samarbeid med arbeidslivet. *Samarbeid om revisjon og utvikling av studieprogram og samarbeid om utvikling av EVU-tilbud* vil være videreutvikling av slikt samarbeid. Utvalget mener i tillegg det er viktig å *utvikle generelle ferdigheter og framtidskompetanse* ved tverrfaglige teamprosjekt, tverrfaglige case og nye undervisningsformer.

6.C.IV: *Samarbeid om gjennomføring av utdanningene* er det operative samarbeidet som skjer når studenter er i praksis, skriver oppgave sammen med bedrift/virksomhet eller på andre måter deltar i samarbeid med arbeidslivet som ledd i utdanningen. Utvalget mener at alle studenter skal *få tilbud om minst en form for utdanningssamarbeid* gjennom studiet, gjerne gjennom nye og tverrfaglige former for utdanningssamarbeid. Utvalget framholder videre at *systemer for gjennomføring av utdanningssamarbeid bør utvikles og styrkes*. Dette bør skje både sentralt i form av videreutvikling av avtaleverk og koordinering og erfaringsutveksling mellom ulike fagmiljøer, samt i fagmiljøene ved etablering av kontaktpunkter for arbeidslivet, opplæring av biveiledere i arbeidslivet og praktisk og økonomisk støtte til studenter som deltar i utdanningssamarbeid. Utvalget ønsker også å stimulere til mer bruk av *eksterne forelesere og ekstern infrastruktur i undervisningen*.

6CV: *Samarbeid om overgang fra utdanning til arbeidsliv* omfatter både karriereveiledning, mentorordninger, jobbtrening og alumniaktiviteter. Utvalget mener UiT må legge til rette for at *alle studenter tilbys karrierekunnskap*, bl.a. ved arrangement som Arbeidslivsdagen og karrieredager på alle campus og fagmiljø, og ved tilrettelegging og utvikling av karriereveiledning i fagmiljøene og digitalt. *Mentorordninger* der representanter for arbeidslivet underviser og veileder, og ansatte ved UiT arbeider i bedrifter/virksomheter utenfor kan tas i bruk mer enn i dag. Utvalget mener videre at tilbudet om *jobbtrening*, bl.a. i form av hospitering, internship og traineeordninger, må systematiseres og forsterkes. Et siste punkt som utvalget trekker fram er

styrking og understøttelse av *alumninettverk* og *-aktiviteter* i fagmiljøene, bl.a. ved å utvikle linjeforeninger og bidra til alumniarrangementer.

Høringssvar fra fakultetene

Alle fakultetene og UMAK har gitt sine høringssvar til rapporten, og gir i hovedsak sin tilslutning til de råd, anbefalinger og tiltak som utvalget fremmer. Det er betydelig interesse for å utvikle utdanningssamarbeidet og ta i bruk nye tiltak og ordninger, og det påpekes samtidig at en del av det som foreslås av utvalget i dag allerede foregår i mange fagmiljøer. Alle fakultetene slutter seg derfor til utvalgets anbefalinger om en mer systematisk tilnærming til utdanningssamarbeid både i fagmiljøene og organisasjonen som helhet.

Utvalgets forslag ble også presentert og drøftet i gruppearbeid og plenum på rektors ledersamling i september. Oppsummeringene fra rektors ledersamling er derfor også del av høringsgrunnlaget for denne saken. Det samme er de relaterte høringsuttalelsene til stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans som ble drøftet i styremøtet i september.

I høringssvarene er det fra alle fakulteter tilslutning til *de overordnede målene* i rapporten (kap. 6.C.I). Det er også bred enighet om forslagene knyttet til etablering av *portal for arbeidslivet, kontaktpersoner i fagmiljøene, videreutvikling av møteplasser som Peter F. Hjort-seminaret, bedre utnytting av avtaleverk med eksterne parter, utvikling av felles «verktøykasse» for utdanningssamarbeid, utvikling av arenaer for erfaringsutveksling*, m.m. Det påpekes imidlertid at disse tiltakene krever personressurser både i fagmiljøene og i sentraladministrasjonen. Det er også flere fakulteter som mener ressursinnsatsen først og fremst må settes inn i fagmiljøene der det operative utdanningssamarbeidet skjer, og det uttrykkes at ressursinnsats til sentrale systemer ikke må gå på bekostning av tiltak i fagmiljøene.

BFE- og NT-fakultetet er to av de tre fakultetene som har uttalt seg om *Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)*, og disse uttrykker støtte til utvalgets valg av modell (kap. 6.C.II), dvs. i to tematisk ulikt orienterte RSA. Fakultetene er særlig opptatt av at koblingen til fagmiljøene ivaretas, og at RSA-ene ikke må ta ressurser fra mer operativt utdanningssamarbeid. IVT-fakultetet ønsker en annen modell enn utvalget, og begrunner det med målet om å styrke regionalt utdanningssamarbeid. IVT ønsker tre regionale RSA, knyttet til studiestedene i henholdsvis Alta, Tromsø og Harstad/Narvik, og foreslår at viserektorene leder hvert sitt regionale RSA.

Fakultetene er samstemt om å styrke *utdanningssamarbeidet om faglig innhold i utdanningene* (kap 6.C.III), og støtter tiltakene som utvalget foreslår. Noen fakulteter viser til at en del av dette gjøres i dag knyttet til *evalueringer og revisjoner av studieprogram, utvikling av enkeltemner og EVU-tilbud*. Det påpekes også at slike faglige endringer må forankres i fagplaner og læringsutbyttebeskrivelser, og at fagmiljøene i dialogen med arbeidslivet også må ivareta den faglige integriteten. Det er videre enighet om at fagmiljøene *kan utvikle kjennskapen, kontakten og samarbeidet med avtakerfeltet*, og at en kan utnytte kandidatundersøkelser og avtaler med eksterne parter i arbeidslivet i dette arbeidet. Piloter med *tverrfaglige emner, nye undervisningsformer og nye nettbaserte og fleksibiliserte EVU-tilbud* er tiltak som ønskes iverksatt, men som gjerne krever stimuleringsressurser. Noen vurderer *avtakerpanel* som en hensiktsmessig ordning som kan prøves ut, mens andre mener en heller bør utnytte *arenaer og klynger* innenfor fagfeltet.

Når det gjelder *samarbeid om gjennomføring av utdanning* (kap. 6.C.IV) gir høringssvarene grunnlag for å prioritere ordninger som omfatter disiplinfagene, samt tverrfaglige ordninger for at flest mulig studenter skal få tilbud om *minst en form for utdanningssamarbeid*. For å utvikle nye former for utdanningssamarbeid ser fakultetene det som et viktig tiltak å etablere

kontaktpersoner/koordinatorer i fagmiljøene som kan være pådrivere i dette arbeidet, men det påpekes at dette også krever ressurser, særlig innen disiplinlagene der dette ikke er tatt høyde for i basisbevilgningen. Kontaktpersoner/koordinatorer vil også kunne bidra til mer *oppgavesamarbeid*, mer bruk av *gjesteforelesere fra arbeidslivet* og styrke *opplæringen av biveiledere i arbeidslivet*. Det vil også gi muligheter til *evaluering og erfaringsutveksling av ordninger for utdanningssamarbeid*. Et spesifikt punkt som ifølge fakultetene bør styrkes, er den *praktiske og økonomiske støtten til reise/opphold for studenter som deltar i utdanningssamarbeid*, for å kunne utnytte praksisarenaer i arbeidslivet i hele landsdelen.

Flere av fakultetenes høringssvar om *samarbeid om overgang fra utdanning til arbeidsliv* fokuserer på karriereveiledning og kursing av studenter gjennom studieløpet i fagmiljøene. Et argument som trekkes fram, er at dette også gir studentene omstillingsevne, ved fokus på karrierekunnskap og muligheter i arbeidsmarkedet. Behovet for *karrierearrangement* og *mentorordninger* nevnes også av noen fakulteter, og det uttrykkes støtte til utvalgets ambisjon om prioritering, styrking og spredning av slike arrangement og ordninger. Utvikling av *digital karriereinformasjon* er ønskelig, men her blir det vist til at en også kan benytte seg av og knytte seg opp til nasjonale systemer. Fakultetene som uttaler seg om *alumninettverk og alumniaktiviteter* støtter utvalgets forslag om utvikling av dette knyttet til linjeforeninger i fagmiljøene, men at dette også kan kreve ressurser i form av personell og administrativ støtte.

Universitetsdirektørens vurderinger

Universitetsdirektøren vil benytte anledningen til å takke utvalget og sekretariatet for et godt og grundig arbeid. Utvalget har gjennom sitt arbeid lagt et solid fundament for hvordan UiT skal videreutvikles som landsdelens viktigste leverandør av høykompetent arbeidskraft, og gjennom utdanningssamarbeid sikre arbeidslivsrelevans i utdanningene. Universitetsdirektøren mener det er viktig å bemerke at utvalget har lagt et helhetlig og langsiktig perspektiv til grunn for sine råd, anbefalinger og tiltak, og at oppfølgingen av dette arbeidet derfor må sees som starten på en prosess for gradvis endring av UiTs virksomhet og samarbeid med arbeidslivet.

Som innledningen viser er det et omfattende sett av anbefalinger som utvalget foreslår. Gjennom høringsprosessen har også fakultetene i all hovedsak gitt sin tilslutning til de råd, anbefalinger og tiltak som er foreslått, og det er blitt tydelig at UiT allerede jobber godt innenfor flere av disse områdene. Universitetsdirektøren vil derfor i denne saken konsentrere vurderingene til de tiltakene som krever universitetsstyrets tilslutning: herunder valg av RSA-modell, overordnede målformuleringer og stimuleringsmidler for utvikling av nye former for utdanningssamarbeid. I den første fasen er det naturlig å anbefale at alle disse tiltakene spesielt rettes inn mot å styrke den delen av utdanningssamarbeidet som i dag er minst utviklet ved UiT, nemlig relasjonen mellom disiplinlagene og det private arbeidslivet.

For de mer detaljerte tiltakene som det ikke er naturlig å be styret ta stiling til, vil universitetsdirektøren anbefale at det i løpet av våren 2020 utarbeides en helhetlig oppfølgingsplan for rapporten. Noen mer overordnede problemstillinger tilknyttet dette vil likevel bli omtalt nedenfor.

Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)

Universitetsdirektøren støtter utvalgets forståelse av Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som en viktig arena for kontinuerlig dialog mellom UiT og arbeidslivet. RSA bør være et verktøy både for å styrke systematikken i samarbeidet, for å drøfte strategiske problemstillinger, og for å videreutvikle samarbeidsflatene på et operativt nivå. I utvalgets rapport er det fremhevet overordnede målformuleringer som bør prioriteres i et langsiktig utviklingsarbeid om

utdanningssamarbeid. Herunder ligger ønsker om styrket arbeidslivskontakt, økt arbeidslivsrelevans, styrket næringslivskontakt, styrket utdanningssamarbeidet mellom disiplinlag og arbeidsliv og styrket regionalt utdanningssamarbeid. Universitetsdirektøren vurderer det som viktig at RSA innrettes som ett av flere virkemiddel for å realisere disse målene.

Universitetsdirektøren foreslår utprøving av utvalgets foreslåtte modell, med to tematiske RSA og den anbefalte tematiske inndeling og innretning (kap. 6.C.II). For å sikre kontakt med det operative utdanningssamarbeidet, foreslår Universitetsdirektøren at de eksterne som inviteres til å delta i rådene fra arbeidslivet har en aktiv rolle i utdanningssamarbeid med UiT, gjerne i utvikling av nye piloter, slik at rådene ikke blir frakoplet det faktiske samarbeidet som skal utvikles.

For å sikre fokus på utdanningssamarbeid som omfatter disiplinlag, bør rådene fokusere på nye og tverrfaglige former for utdanningssamarbeid. Den regionale dimensjonen kan ivaretas gjennom sammensetningen av rådene og valg av pilotprosjekter. Den endelige sammensetningen av rådene og selve oppnevningen av medlemmer foreslås gjort av rektor.

Stimuleringsmidler

UiT har i det strategiske fondet midler på institusjonsnivå til å stimulere til faglig utvikling innen både forskning, utdanning og formidling. Universitetsdirektøren mener at noen av disse midlene også bør benyttes til å stimulere til utviklingsprosjekter for nye og tverrfaglige former for utdanningssamarbeid. Dette vil bidra til at UiT vinner viktige erfaringer og finner frem til modeller som på sikt kan bidra til at alle studentgrupper får tilbud om minst én form for utdanningssamarbeid i løpet av studiet.

Universitetsdirektøren mener videre at det er viktig at fagmiljøene og administrasjonen på alle nivåer i organisasjonen er kjent med og utnytter de mulighetene som ligger i å realisere prosjekter knyttet til utdanningssamarbeid gjennom finansiering hentet utenfor UiTs økonomiske rammer. En rekke ulike eksterne kilder til finansiering av utviklingsprosjekter finnes innen området (DIKU, nærings-ph.d./offentlig ph.d., EU-midler m.m.), og UiT har så langt vært for lite flinke til å utnytte dette handlingsrommet.

Piloter - nye former for utdanningssamarbeid

Oversiktene som utvalget har fått utarbeidet viser at flertallet av studentene ved disiplinlagene ved HSL-fak, BFE-fak og NT-fak ikke deltar i organisert utdanningssamarbeid ved UiT. Studentene ved profesjonsutdanninger har derimot praksis, og studenter ved ingeniørstudier deltar i betydelig grad i oppgavesamarbeid. For å kunne gi alle studenter tilbud om minst én form for utdanningssamarbeid, slik utvalget foreslår, ønsker universitetsdirektøren derfor å stimulere til utvikling av nye og tverrfaglige former for utdanningssamarbeid. Fakultetene som har disiplinlag bør i 2020 få i oppdrag å utvikle en pilot hver, og støtte til disse prosjektene bør prioriteres i tildelingene fra strategisk fond. Universitetsdirektøren vil også bidra til å utforme og støtte søknader om eksterne midler til slike utviklingsprosjekt.

Karriereveiledning ved UiT

Universitetsdirektøren støtter utvalgets forslag om å styrke tilrettelegging og utvikling av karriereveiledning i fagmiljøene og digitalt. Det er nylig påbegynt et administrativt arbeid ved UiT der man vil kartlegge behovene og vurdere hvordan UiT best dekker disse.

Inngang og kontakt

Universitetsdirektøren anerkjenner at det kan være vanskelig for arbeidslivet å finne fram til relevante fagmiljøer i UiT, og at det er behov for en bedre digital inngang til UiT. Det vil derfor bli iverksatt et arbeid for å utvikle www.uit.no til en bedre inngang for arbeidslivet, med oppdatert

informasjon om mulige samarbeidsformer, informasjon om pågående utdanningssamarbeid og kontaktinformasjon til fagmiljøene.

I tråd med utvalgets forslag bør fagmiljøene utpeke kontaktpersoner/koordinatorer som den digitale inngangen kan lede til. Tilsvarende kontakter bør også utpekes i aktuelle enheter i administrasjonen og ledelsen, og regionalt på campus og studiesteder.

Administrative ressurser

En del av tiltakene som foreslås vil etter universitetsdirektørens vurdering kreve at det prioriteres administrative ressurser til oppfølging av utdanningssamarbeid på ulike nivåer i organisasjonen. Dette betyr ikke nødvendigvis at det er behov for å øke rammene til administrasjonen totalt og mange av de foreslåtte tiltakene kan også realiseres uten å forutsette flere stillinger på feltet. Universitetsdirektøren ønsker ikke å gi lovnader eller tilrådinger om varige endringer i ressursbruken før man har høstet erfaringer fra pilotprosjektene. Samarbeid med arbeidslivet må i størst mulig grad bli en del av den ordinære driften av studieprogrammene og ikke legges utenpå som et nytt lag med administrative tjenester.

Etter og videreutdanning (EVU)

I rapporten er det foreslått en rekke tiltak som omhandler utvikling av EVU-tilbud. Den 4. juni 2019 leverte det nasjonale ekspertutvalget for EVU sin NOU til regjeringen (Markussenutvalget). Universitetsdirektøren anbefaler at oppfølgingen av EVU-feltet ved UiT avventer de nasjonale prosessene som er påbegynt slik at institusjonen kan ta høyde for utfallet av disse før man fastsetter egne planer og tiltak. UiT har også igangsatt et eget strategiarbeid for EVU som vil gå parallelt med de nasjonale prosessene, og dette vil munne ut i forslag til strategier og tiltak for det videre EVU-arbeidet ved UiT.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Ivar Lie, Pål Vegar Storeheier, Øyvind H. Mikalsen

Vedlegg

1 Sammen om en nordvendt framtid (rapport)